

Nuo operos scenos iki gyvenimo Telšiuose – atrasta ramybė ir nauji iššūkiai

Ernesta DAČKEVIČIENĖ

Muzika – tai ne tik menas, bet ir gyvenimo kelias. Operos solistė Renata Varnagirytė šį kelią pradėjo dar gimtuosiuose Šakiuose, o vėliau per Kauną ir Vilnių jį tęsė didžiosiose scenose. Vis dėlto, spontaniškas sprendimas su šeima persikelti į Telšius atnešė netikėtų atradimų – naują gyvenimo ritmą, harmoniją ir asmeninį augimą. Kaip susiklostė jos muzikinė karjera, kas paskatino apsigyventi Žemaitijos sostinėje ir kuo šiandien gyvena dainininkė? Apie tai – šiame straipsnyje.

MUZIKINIO KELIO PRADŽIA

Baigusi Šakių meno mokyklą, kurioje prasidėjo merginos muzikinis kelias, įstojo į Kauno Juozo Gruodžio konservatoriją, ten mokėsi chorinio dirigavimo. Vėliau mokslus tęsė Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, kur įgijo bakalauro laipsnį. Besimokydama chorinio dirigavimo, prisilietė ir prie klasikinio dainavimo, tuomet ir įsitikino, jog jos gyvenimo vizija, tikslas ir svajonė – dainuoti. Baigusi vienas bakalauro studijas, dar kartą įstojo į Lietuvos muzikos ir teatro akademiją, tik šį kartą – į atlikimo meno dainavimo specialybę, ir vienerius metus mokėsi primadonos prof. Irenos Milkevičiūtės klasėje. Grįžusi į Kauną, sėkmingai pradėjo dirbti Kauno valstybiniame muzikiniame teatre ir tuo pat metu, perstojusi į Vytauto Didžiojo universiteto Muzikos akademiją, mokėsi ir baigė atlikimo meno dainavimo bakalauro studijas, o vėliau, mokydamasi docentės Ritos Novikaitės klasėje, – ir sceninių žanrų dainavimo magistro studijas. Vėliau, 2023 m., tapo Muzikų sąjungos nare.

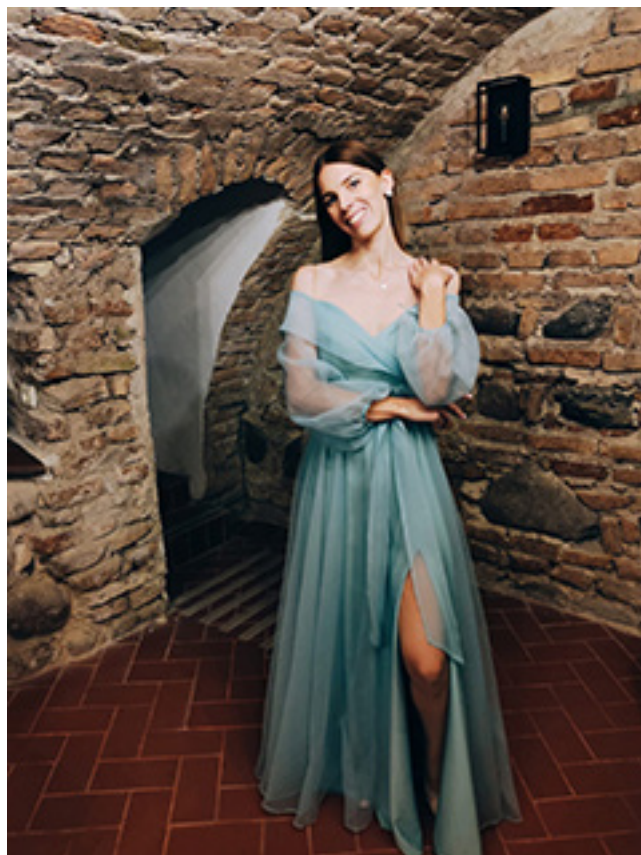

GYVENIMO POSŪKIS

Į Telšius Renata atsikraustė labai spontaniškai. „Su šeima keliavome po Lietuvą ir viena iš sustojimo vietų ir ekskursijos tikslų buvo Telšiai. Praleidome čia keletą dienų, pasivaikščiujome Masčio pakrantėmis, apžiūrėjome architektūrą, lankytinus objektus, susižavėjau Telšių ramybe ir grožiu. Neilgai trukus, buvo paskelbtas konkursas Telšių Žemaitės dramos teatro direktoriaus pozicijai, kurioje dalyvavo ir mano antroji pusė – Deividas Rajunčius.

Konkursas buvo laimėtas, tad po dviejų mėnesių nedvejodami palikome Kauną ir kraustėmės į Žemaitijos sostinę, – apie tai, kaip atsidūrė Telšiuose, pasakojo dainininkė. – Telšiai labai jaukus miestas, puiki vieta, norint ir miesto šurmulio, ir ramybės tuo pačiu. Telšiuose pažinau dar kitokią save nei buvau įpratusi matyti ir jausti iki tol, gyvenant Kaune ar Vilniuje. Išmokau neskubėti, dingso chaosas mintyse, atradau seniai pamestą ramybę, tiesiog mėgaujuosi gyvenimu „čia ir dabar“. Manau, kad gyvenimas Telšiuose man yra labai svarbus laikotarpis asmeniniam augimui, o kuomet jaučiuosi tobulėjanti – esu laiminga.“

Su vyru Deividu Renata susipažino renginyje, į

kurį abu atvedė teatras, scena bei bendri interesai. Dabar pora kartu – jau penkerius metus, augina dukrą Edeirą. „Deividas labai stipri asmenybė, atsidavęs šeimai ir darbui, ypatingai rūpestingas dukros tėtis ir šeimos galva. Edeira – meniškos sielos keturmetė mergaitė, empatiška ir jautri, dažnai kartu su manimi keliauja į koncertus, dalyvauja įvairiuose renginiuose, konkursuose“, – jautriai ir su meile apie šeimą kalbėjo Renata.

Šiuo metu moteris dirba Platelių meno mokyklos Alsėdžių skyriuje, kur moko klasikinio dainavimo, vadovauja vaikų vokaliniam ansambliui, dainuoja įvairiuose renginiuose, projektuose bei rengia savo asmeninius koncertus.

OPEROS PASAULYJE

Kas paskatino mokytis muzikos, iš kur tas talentas? Moteris sako, kad vaikystės aplinkoje nebuvo profesionalių dainininkų ar muzikantų, bet prisimenanti save dar visai mažą mergaitę, stovinčią priešais veidrodį ir kuriančią įvairiausias dainas, melodijas, personažus, tad mintys apie sceną kirbėjo jau nuo mažų dienų. Augant pačiai, augo ir svajonės, pasiekus vieną laiptelį, gavus paskatinimų, teigiamų įvertinimų, norėjosi lipti dar aukšty, taip po truputį

Renata atsidūrė ten, kur kažkada tik svajotojo būti.

„Studijų metais turėjome įvairių vaidmenų ir muzikinių pastatymų, bet tai buvo kaip privalomas mokomasis dalykas, kurį visi studentai turėdavo paruošti ir atlikti. O pats pirmasis vaidmuo ir išėjimas į didžiąją sceną buvo Kauno valstybiniame muzikiniame teatre Richardo Charles Rodgers miuzikle „Muzikos garsai“. Tai buvo trumpas pasirodymas scenoje, tačiau puikiai pamenu, kaip rankos ir kojos drebėjo, jaučiau labai didelę atsakomybę, atrodė, kad tai svarbiausia iki tol buvusi gyvenimo akimirka. Pasibaigus spektakliui, buvau be galo laiminga ir dėkinga visiems, kas mane supo ir vedė į sceną, bei likimui, kuris leido patirti scenos žavesį“, – prisiminusi pirmąjį savo vaidmenį, susijaudinimo neslėpė dainininkė.

Kalbėdama apie tai, su kokiais iššūkiais susiduria operos solistas, ruošdamasis naujam vaidmeniui, moteris atviravo, kad kiekvienos operos vokalinė partija ar vaidmuo yra savitas ir skirtingas, tad pirmiausia reikia prisijaukinti siužetą, muziką, susipažinti su to laikmečio aktualijomis, ideologijomis. Naujas pastatymas – puokštė naujų patirčių, nes niekada niekas nebūna taip pat. O paklausta, kuriuos vaidmenis laiko mylimiausiais ir kodėl, operos solistė atsakė:

(Nukelta į 14 p.)

„Gerb. profesorius Tadas Šumskas išmokė gilintis į kūrinį, vaidmenį, partiją tol, kol ji tampa artima sau pačiai. Tokiu principu vadovaujuosi ir šiaudien – kiekvieną kūrinį, su kuriuo tenka dirbti, paliečiu, myluoju ir jaukinuosi, kol jis man tampa pats mylimiausias.“

Moteris atviravo, jog yra daug operų, kurių dar nėra atlikusi, bet labai norėtų. „Ypatingai žavi operos ne tik vokalinėmis vingrybėmis, tačiau ir orkestrine muzika bei stipria sužetine linija. Pastaruoju metu gyvenu Giacomo Puccini operos „Tosca“ muzika.“

Žmonėms, norintiems siekti karjeros šiame mene, taip pat ir sau, Renata patartų nebijoti, išdrįsti, tikėti ir pasitikėti savimi. O jauniems operos dainininkams patartų dirbti ne tik su vokalu, tačiau stiprinti ir emocinę, dvasinę bei fizinę sveikatą. At-rasti vokalo pedagogus, su kuriais kalbėtų „ta pačia“ vokaline kalba ir net ir po didžiausių nuotykių scenoje, aukštai iškėlus galvą eiti pirmyn.

Bėgant metams, pasak Renatos, jos balsas tik stiprėjo, atsirado daugiau spalvų, išraiškingumo, balso lankstumo. „Pastaruoju metu jaučiu, kaip atsiranda sodresni garsai, ramybė balse ir visame kūne. Visa tai lemia ne tik vokalinis pasiruošimas, tačiau ir vidinė ramybė, sceninė patirtis, tinkamas balsui repertuaro pasirinkimas, – apie balso pokyčius, bėgant metams, ir jo puoselėjimą kalbėjo solistė bei pridūrė: – Balsą prižiūrėti labai paprasta, kai tai tampa gyvenimo būdu. Stengiuosi nesusalti, saugausi nuo vėjo ir kondicionierių bei turiu keletą auksinių pagalbos balsui taisyklių, kurios ypatingai padeda atsiradus bent menkiausiai ligos pradžiai.“

KARJERA IR ASMENINIS GYVENIMAS

Į klausimą, kaip pavyksta suderinti karjerą su asmeniniu gyvenimu, Renata dabar jau tvirtai gali atsakyti, jog šeima jai – pati svarbiausia. Tačiau magistro studijas moteris baigė, kai dukrai tebuvo vieneri metai. Kartu su ja eidavo į paskaitas, tekdavo vaidinti tam tikras scenas, laikant ją rankose, ruošti baigiamiesiems egzaminams salėje tarp žaislų, tad nemigo naktys, pasak jos, buvo ne tik dėl dukros kūdikystės, tačiau ir dėl studijų įtampos. „Buvau kaip patrakusi, bandžiau vienu metu „sėdėti ant dviejų kėdžių“. Dabar, prisiminusi, net nesuvokiu, kaip apskritai išgyvenau, tačiau didžiuojuosi, jog nepasidaviau ir įveikiau gyvenimo mestus iššūkius. Šiuo metu esu daugiau realistiškesnė, pasveriu savo jėgas, jaučiu, kuomet reikia truputį atsitraukti nuo karjeros ir leisti sau išbūti ramybėje su šeima.“

Gyvendama Telšiuose moteris susipažino su naujais žmonėmis, kurie tapo artimais šeimos draugais, atrado ir pamilo sportą, tad dabar reguliariai

sportuoja. Taip pat veda privačias dainavimo, balso stiprinimo pamokas, kuriuose su kiekvienu norinčiu atrasti savo balsą, dirba individualiai. Kai nėra jokių renginių ar koncertų, Renatos diena yra labai paprasta, su kasdienėmis rutinomis ir darbais, kaip ir daugelio žmonių. Moteris mėgsta (nors ir ne visada pavyksta, – šypsosi pašnekovė), atsikelti anksčiau nei visa šeima, išgerti stiklinę vandens, po truputį prabusti ir mintimis pasiruošti dienai. Du, kartais tris kartus per savaitę sportuoja, atšilus orams, mėgsta pasivaikščioti rytą, bundant miestui. „Kadangi esu ne tik atlikėja, bet ir pedagogė, didelę dienos dalį praleidžiu vesdama dainavimo pamokas, tad idealiu atveju, po darbo su mokiniais, skiriu laiko ir savo vokalui tobulinti bei kitiems nematomiems, tačiau labai reikalingiems darbams ruošiantis koncertui. Vakare, jei nėra renginių, koncertų ar kitų veiklų, namuose laiką leidžiame visi kartu. Turiu labai didelį potraukį gamtai – jūra ir kalnai yra tos vietos, kur galėčiau leisti kiauras dienas. Nuo paauglystės pamilau kalnus – mėgstu išsikelti sau iššūkį ir nors iš paskutiniųjų jėgų, tačiau nepasiduoti ir pasiekti savąjį „everestą“. Viena įsimintiniausių kelionių į kalnus tiek vaizdais, tiek ir nuotykiams, buvo pasiekta Tristner viršukalnė (2767 m) Austrijoje. Dar labai mėgstu stebėti audras ir žaibus, tad jei vasarą žaibuoja, greičiausiai, mane rastumėte prie lango.“

SLAPTI RITUALAI, JAUDULYS IR ĮKVĖPIMAS

Paklausta, gal turi kokių nors slaptų ritualų, moteris valiūkiškai šyptelėjo ir atsakė, kad jei viską atskleis, jie jau nebebus slapti. „Prieš kiekvieną pasirodymą giliai kvėpuoju, jei užvaldo jaudulys, ieškau ramaus ir tylaus kampelio, kuriame primenu sau, jog be galo myliu muziką, sceną ir tai, ką darau joje“. Anksčiau, pasak dainininkės, labai jautriai reaguodavusi į bet koki netikėtą atsitikimą scenoje, išsigąsdavusi, kad ne viskas vyksta „pagal planą“.

„Galbūt ramybė atsirado su didėjančia koncertine patirtimi, o įvairūs nutikimai dabar sukelia šypseną, leidžiu sau suklysti ir nesmerkiu savęs. Žinoma, po koncerto, dar ilgai galvoje sukasi mintys, kas ir kaip galėjo būti kitaip, kaip elgčiausi kitą kartą, ką daryti, kad tai nepasikartotų, tačiau tai ir yra augimas, kurį priimu kaip pamoką“, – apie savęs valdymą scenoje pasakojo profesionalė.

Tiek scenoje, tiek asmeniniame gyvenime Renatą Varnagirytę labiausiai įkvėpia dukra, šeima, kelionės, gamta. „Mėgstu spontaniškumą, adrenaliną, tad kartais net negalvodama galiu padaryti pačių

(Nukelta į 16 p.)

keisčiausių ir netikėčiausių dalykų tiek asmeniniame gyvenime, tiek ir scenoje. Kartais labai malonu pasiduoti gyvenimo tėkmei, kaip sakoma posakyje „Geriausias planas – jokio plano“ ir priimti viską, ką duoda gyvenimas, nesvarstant kas, kaip ir kodėl.“

Jei nebūtų pasirinkusi operos dainininkės kelio, moteris teigia jautusi stiprų potraukį informacinėms technologijoms. „Tad, jei ne muzika, galbūt, būčiau kažkur toje sferoje...“

ARTIMIAUSI PLANAI IR SVAJONĖS

Profesiniame kelyje kartu su koncertmeistere Ugne Barysaite Renata planuoja naują koncertinę programą, jau turi apgalvojusios nemažą jos dalį, turi rėmus, tačiau kol kas nenorinti atskleisti daug detalių. „Galiu pasakyti, jog nauja programa bus kiek kitokia nei buvo iki šiol mano atliekama muzika.“ Na, o asmeniniai moters planai labai žemiški – norėtų daugiau laiko skirti kelionėms, perskaityti knygas, kurių sąrašas vis ilgėja, ir, jei pavyks, vasarą aplankyti kalnus.

Taip pat Renata turi ir svajonių, kurias tikisi išgryninti, paversti tikslais ir nuosekliai eiti po mažą žingsnelį jų išsipildymo link. „Negaliu daug atskleisti, tačiau šiuo metu intensyviai mokausi italų

kalbos, – tai maža dalis didelės svajonės.“

Pokalbio pabaigai paklausiau, kaip ji mano, kokia kryptimi keisis opera ateityje ir kaip pati ketina prie to prisidėti. „Sunku atspėti, kokia kryptimi keisis, bet neabejoju, jog ji apims dar didesnes įvairių sričių sintezes. Jau dabar atkuriamos prieš keletą šimtmečių sukurtos operos, naudojant dirbtinį intelektą, muzikiniai pastatymai kuriami netikėčiausiose erdvėse, į kūrybinį procesą įtraukiamos įvairios naujos išraiškos priemonės. Melomanų, operos mylėtojų poreikiai tampa vis sunkiau patenkinami, tad labai nuoširdžiai linkiu operai ir visam muzikiniam pasauliui neprarasti savo tikrosios savasties, pasibelsti ir atverti klausytojų mintis, širdis ir sielas“, – optimistine gaida pokalbį baigė operos solistė Renata Varnagirytė.

Pirmą kartą straipsnis paskelbtas 2025 m. vasario 14 d. laikraščio „Kalvotoji Žemaitija“ Nr. 14 (10721). „Žemaičių žemėje“ straipsnis viešinamas, gavus autorės sutikimą.

Nuotraukose – Renata Varnagirytė, Deividas Rajorius ir jų dukrelė Edeira. Nuotraukos iš Ernestos Dačkevičienės ir Renatos Varnagirytės asmeninių archyvų. Fotografai nežinomi.